

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המושדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהם ממורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

מלליצי יין עשיר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ ישר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשי הבורמאן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו. בגמרא (ברכות מה.) למדו מפסוק זה חובת הזימון. ויש לבאר עומק ענין הזימון שהוא לקבוע מקום לקדושה, וכך מרחיקים את כוחות הטומאה לגמרי, וכמו שמצינו בחליצה שצריך שם קביעות מקום, כמו שמצינו בשו"ע (אבה"ז סימן קס"ט ס"ה) צריכים הדיינים לקבוע מקום לחליצה. ויש בזה שלשה טעמים, הטעם הפשוט הוא כדי שיתפרסם הדבר. והב"ח כתב עוד טעם, דבעינן שיעשה מעשה דמוכח לשם מצוה. וחכמי האמת המקובלים נתנו עוד טעם אחר, שצריך הזמנה וקביעות מקום כדי להרחיק החיצונים שיש להם שייכות להדבק באותו הרוח שהולך ערטילאי בלא בנים, וזה גם הענין שעושים זימון בברכת המזון לקבוע מקום לקדושה ולהבריח את כוחות הטומאה שבים בשולחן של אכילת מזון הגשמי, ש"ע הזימון וקביעות מקום לקדושה, מבריחים את אותם המזיקים וכוחות הטומאה. (זרע שמשון פרשתנו אות ו').

הזימון מגרש את הקליפה והטומאה רק אם אמרו בסעודה דברי תורה. ידוע מחכמי האמת שענין הזימון הוא קביעות מקום לקדושה ולדחות את כוחות הטומאה. ונראה לומר שכל זה רק אם אמרו על השולחן דברי תורה, דהנה אמרו (אבות פ"ג מ"ג) ר' שמעון אומר שלושה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים שנאמר 'כי כל שולחנות מלאו קיא צואה בלי מקום'. אבל שלושה שאכלו על שולחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משולחנו של המקום ב"ה, שנאמר 'וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה''. ונראה לפרש שבדוקא נקט התנא שלושה שאכלו, כי רצה לומר חידוש, שאפילו שלושה שאכלו יחד שהם חייבים בזימון, והזימון הוא כדי להזמין את הקדושה ולגרש את הקליפה וכוחות הטומאה, אעפ"כ אם לא יאמרו דברי תורה על השולחן לא יועיל כלום ולא יצליחו לגרש את הטומאה. (תולדות שמשון פ"ג מ"ד).



לע"נ ר' יוסף מנחם ב"ר יונה ווייס ז"ל יא"צ ו' תשרי

האזינו השמים ואדברה. אפשר כי משה רמז כי התורה היא מתלבשת בסיפורים גשמיים, וידוע שמה שחמדו המלאכים התורה הוא מצד רוחניותה, רק שהתורה נתלבשה בספורים ומעשיות (ע"י זוה"ק ח"ג קמט); וכן מצוות המצטרפים לעשות. וגדולה נבואתו של רוענו הנאמן.

משאר נביאים, כי כולם לא יכלו להלביש הדברים בפשטות, כי לא היה להם מדרגה זו להלביש הסוד בדברים פשוטים ומובנים על סידור נאות, לכן כל הפסוקים קשה לזווג ולחברן על פי הפשט, כי לא היה השגתן כל כך בהירה להלביש במלבוש מסודר על נכון, כמו התורה שניתנה ע"י משה, שהסוד התלבש במלבוש יפה מסודר ומתוקן על נכון.

והנה העליונים הם מבינים התורה על פי רוחניותה, ובעולם השפל לאו כל מוחא סביל להשיג הרוחניות, לכן התלבשה בפשטיות גם כן שעל כל פנים הפשט מובן לתחתונים, לכן אמר 'האזינו השמים ואדברה', שהעליונים מבינים התורה ב'דיבור' שהוא קשה, והוא רומז לחלק הסוד שהוא עיקר פנימיות התורה, שהעליונים

אין להם חלק בגשמיות, ואעפ"כ 'ותשמע הארץ אמרי פי', אמירה שהיא רכה, ומובנת לכל איש כפי הפשט, כי צדקו שניהם יחדיו.

ואמר 'ערוף כמטר לקחי' שהוא התורה שקיבלתי שהוא אינו שוה לכל נפש, כי חלק הסוד קצר דעת ושכל השפלים להשיגו, [והרי הוא כמטר שאינו שוה לכל, כמו שכתב רש"י כאן]. ואמר לשון 'עריפה', כי מי שרוצה לבוא בסוד ה' ואינו ראוי, הורגתו, כמו בן עזאי שהציץ ומת. ואולם 'תזל כטל' שהוא שוה לכל, 'אמרת' שהיא רכה שהוא הפשטיות.

ואמר עוד 'כשעירים עלי דשא', כי הדשא שהוא דק מן הדק, יתכן שטיפת הגשמים לא יורד בה, כי לפי דקותה יש הפסק בין טיפה לטיפה של גשם יותר מכמות הדשא, אבל ע"י השעירים והיינו הרוחות, מוריד בה הגשם, לכן אף מי שאינו משיג חלק הסוד, ע"י הפשט יוכל להבין בסוד רוחניות התורה, 'וכרביבים על עשב' שהוא רחב השטח, כמו כן יש שיוכל לקבל הסוד רוחניות התורה מצד עצמו אף בלא הכנה שעל ידי הפשטיות.



לע"נ הג"ר אליעזר זוסמאן סופר ב"ר פישל זצ"ל יא"צ ט' תשרי

גדרו של 'לקיחה תמה', ו'דרך גדילתו'. ז"ל אבנ"ז (או"ח סימן תפ"ו אות ט"ז): הנה בדין חסר יש ג' טעמים [מדוע פסול]: (א) טעם הר"ן במתני' דלולב הגזול, שאינו הדר במקום שנחסר. (ב) טעם התרומת הדשן (סי' צ"ט) דכמו טריפות [אסור משום]

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

**אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד
דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.**

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישיעה פרייוואט, באמנות, קאנפידענעשל.
- יעדע נאמען איז א באווערע שטיין, באווערע עבודה און חפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במחנות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין, סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- דוקא אויך דעם מקבילע אויפן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יבדל הלב (אנציערע זין הארץ צו אירשקייט), שיהיה לב לשמים (טובה) די גאנצע מענטש, וזאת מלאים (וועט עס וואונדער),** מקען עס געבן פון מעשה.

פאר פרטים וועט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

**צופרדענע
עלטערען פון
מכן דורות
ישרים זאגן:**

מיין קינד איז געווארן א אנדערע מענטש, ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין זון בעהט מיין "וועק מיין אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

אין האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

כהאב אנגעהויבן זעהן הצלחה מיט מיין קינדער נאכען חתונה פון מיין חתן'ס קינד

דסופו למות, וזה ג"כ ע"י חסרוננו סופו לרקוב. [ומצינו בגמ' (סוכה לו.) שמדמים פסולי אתרוג לטריפות בהמה, וחסרון בבהמה עושה אותה טריפה - כיון שסופה למות משום אותו חסרון, וכך אף באתרוג פירש"י בסוגיא דאתרוג שנקבוהו עכברים (דף לו:) מדכתיב 'ולקחתם' לקיחה תמה'. וקשה לי טובא על פירש"י, דבש"ס לא מצינו ענין לקיחה תמה אלא כשלוקח בסודרא (סוכה לז.) דלא הוי לקיחה גמורה, וכן במנחות (דף כז.) כשאינו נוטל כל הארבע מינים (פסול משום לקיחה תמה), כיון דעכ"פ חובה ליקח כולם, והוא נוטל רק ג' - הוי חסרון בלקיחה. אבל אתרוג החסר, את"ל דבלא טעמא ד'לקיחה תמה', כשר אתרוג החסר, והוא לוקח אתרוג החסר, הרי היא לקיחה גמורה, ואיך נמעת זה מ'לקיחה תמה'.

ודומה [להא דאמרינן (ב"ק עח:) גבי חיוב ארבעה וחמשה, דחייב רק אם מכר כל הבהמה, אבל אם מכר הבהמה הגנובה חוץ מידו או מרגלו, אינו חייב בארבעה וחמשה, אבל אם] גנב בהמה שנקטע ידו או רגלו ומכרו, חייב, דאע"ג דבעינן ומכרו כולו באיסורא, חשיב ומכרו כולו, דכמו שגנבו מכרו כולו, ולא שייר ממנו כלום. והכי נמי לפום סברא דהשתא דאתרוג החסר כשר, הרי לוקחו כולו. ואין לומר דדרשינן 'ולקחתם' שילקח אתרוג תם, דדרשה זו לא נזכרה בש"ס, ואין דרך חכמים שאחר הש"ס לומר דרשות חדשות שלא נזכרו בגמרא, עכ"ל.

ומיישב האבני נזר קושיתו בהקדם כמה הקדמות:

(א) אמרו בב"ק שם, דאע"ג דאם גנב בהמה שנקטע ידו ומכרו חייב, כיון דמכר כל מה שגנב, אבל אם גנב בהמה ואח"כ קטע ידו ומכרו, אמרינן 'מה דגניב לא זכי', דכיון דלא מכר הגנב את כל הגנבה, לכן לא חשיב ומכרו כולו, דאע"ג שלא שייר במכירה, אבל בתר שעת גניבה אזלינן, והא שייר.

(ב) אמרו בסוכה (דף לב:) תנו רבנן ענף עץ עבות, שענפיו חופין את עצו, ואי זה הוא - הוי אומר זה הדס. ואימא הירדוף, אמר אביי דרכיה דרכי נעם וליכא.

ופירש"י: הירדוף - כמין קליעה עשוין עליו. דרכי נועם - והאי מברז בריז את הידים כקוצים, שראשי עליו עשוין חדין כמחט, עכ"ל. וכתבו התוס' (שם סוד"ה האמת), דגבי מרור אי אפשר לפסול הירדוף למצות מרור משום 'דרכיה דרכי נועם', וז"ל: והאי טעמא לא הוי מצי למימר גבי מרור, כיון שיוכל לכותשו או להסיר עוקציו ולאכול, אבל

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה



ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:

gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

כבעל מום. וראה מנחות (דף ט:) דמנחה שחסרה היא דומה לבעל מום, וראה סוכה (דף לב.) שמצינו פסול 'בעל מום' גם בארבעת המינים.

או"כ תוס' (סוכה כט:) בד"ה בעינן, והתוס' דף לד: ב"ה (שתא), וז"ל: וכן 'ולקחתם' דממעטינן מיהיה חסר דבעינן לקיחה תמה. עכ"ל. ויש שיטה נוספת בתרומת הדשן (פסקים, סימן נ"ב), וז"ל: אין מום גדול באתרוג ממה שהוא שבור ומחוטר, עכ"ל. משמע מדבריו דסובר דאתרוג החסר נפסל משום שהוא

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוקט מתוך גליונות
”מליצי יושר”
שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הג'ר שלום איזן זצ"ל
בעת הספרו בשעת הלוי
של מרן בעל החזון
יחזקאל, הכריז:
”בצויתי מאת רבינו
לפרסם שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שיפיק את חידושי
תורתו”
(רובבות אפרים א"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
המפצה ראשית: גריינפלד
718.633.5103



ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון ”מליצי יושר” בכל שבוע:
gilnyonmy@gmail.com 732.510.0560

כעין גדילתו לגמרי בשלמותו, [והירדוף דרך גדילתו להיות עם קוציו, ואם היה מצוה ליטלו, לא היה יכול להסיר קוציו].

ומכל מקום לא נתמעט מזה נחסר אחר כך משום דאינו כעין גדילתו, דזה שנוטל לא נשתנה. [משא”כ בהירדוף נשתנה מה שנוטל, דהסיר עוקציו].

אך השתא דבעינן ’לקיחה תמה’, וכשאינו לוקח כולו, דהיינו ששייר מקצת שלא לקח, [לא יצא], ומשכחת לה שלקחו בחציצה במקצת, דכתב בחתם סופר (יו”ד ח”ב סי’ קי”ח) דאינו יוצא דלא הוה ’לקיחה תמה’ כיון ששייר בלקיחה. והכי נמי בנחסר, לא חשיב ’לקיחה תמה’, שאינו לוקחו כעין גדילתו לגמרי, ששייר מקצת שגדל ולא לקחו.

ודומה לגנבה [ואח”כ] קטעה ומכרה, דאמרין ’מה דגניב לא זבין’, [דכיון דלא מכר הגנב את כל הגנבה, לכן] לא חשיב ומכרו כולו, דמה דגנב לא זבין, אף שלא שייר במכירה, דבתר שעת גניבה אזלינן והא שייר. והכא נמי כיון דאינו יוצא אזלינן, והא שייר בלקיחה שלא לקחו כולו כמו שגדל.



לע”נ ריזל אלטא חיה ב”ר יחיאל וליגער ע”ה יא”צ
ז’ תשרי

גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך המה ינחמוני. פרשת האזינו נקרא ’שירה’, דכתיב ’אתם כתבו לכם את השירה’, ושירה נקרא על נס, כמו ’אז ישיר משה’, וכן הן השירות שחשבו במדרש (תנחומא בשלח י’, ומכילתא בשלח השירה א’) הם על נסים, וכן אמרו (שמו”ר כג:א) כל השירות לשון נקבה, וכן, כך הן הצרות באות עליהן וכו’, אבל לעתיד לבוא אין עוד צרות וכו’, באותו שעה אומרים ’שיר’ לשון זכר. והרי השירות על נסים והצלות מצרות, ושירה זאת אמת שבתחילתו שבחים מיציאת מצרים והכנסתן לארץ ישראל, אבל אח”כ יש בו מצער הגלויות, וקינה מיבעיא ליה, ומה זה שירה.

אך ממה שהעיד בישראל ’כי השחת תשחיתו’, מזה יש על כלל ישראל זכות שהיה נודע מקודם שישחיתו דרכם. וכבר שאל הרמב”ם (ה’ תשובה פ”ו ה”ה) על עונשי מצרים הא היה גזירה מלפניו יתברך. והתשובה שלא פירט השי”ת שם אומה, ובבחינתם בחרו להיות הם המשעבדים ומענים. אבל כאן שנפרט שם אומה ישראלית

מבין מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות



אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון ”מליצי יושר” בכל שבוע:
gilnyonmy@gmail.com

הופיע ויצא לאור

”הגיד אדמו”ר
וצוקללה”ה קודם
פטירתו שאם ילמוד
בספרים שלו, יהיה
למנוח ולעור גם אחר
פטירתו ממש כמו
בחיים”

(ארץ צבי עה”ת עמ’ רמ”ב)

מלוקט מתוך גליונות
”מליצי יושר”
שיוצא לאור עולם
מדי שבוע בשבוע

הכא גבי נטילת לולב [אי אפשר להסיר עוקציו של העלים], דצריך כל המינים כדרך גדילתו. (ג) האבני נזר (יו”ד סי’ של”ט) ביאר, דגדר ’דחוי’ במצות, לא מצינו אלא היכא שעכשיו ליכא עוד המחייב של המצוה, אלא שאנו מחייבין אותו עכשיו בשביל המחייב שהיה קודם, דאז אם אמרין יש דחוי, כבר נתבטל המחייב הקודם. אבל אם גם עכשיו קיים המחייב של המצוה, לא שייך גדרו של דחוי, כי אה”נ דהמחייב הקודם נדחה, אבל גם עכשיו קיים המחייב של המצוה. (ד) אמרו בע”ז (דף מז), דשייך ’דחוי’ אצל לולב, כגון לולב של אשירה שביטלה הגוי, ועתה מותר להשתמש בה, דאם אמרין יש דחוי אצל מצות, הלולב פסול, כיון שהיתה אסורה בהנאה מקודם, לכן כבר נפסל ונדחה למצות לולב. והקשה האבני נזר שם לפי יסודו דגדר ’דחוי’ לא שייך בדבר שאיכא מחייב מחודש בכל זמן, דא”כ איך שייך דחוי בלולב, והרי בלולב איכא מחייב מחודש בכל יום של חג הסוכות ליטול לולב, וא”כ איך שייך בזה גדר של ’דחוי’.

ותירץ האבני נזר, דאה”נ דבלולב איכא מחייב מחודש בכל יום של חג הסוכות, אבל כל מה הוא מצד הגברא, והיינו לקיים ’מצות’ לולב, דקיים מצוה בכל יום ליטול הלולב, אבל מצד ’הכשר’ הלולב למצוה, איכא תנאי מסוים דזה תלוי בזמן גדילתו על האילן, כדחזינן דאינו יוצא אלא אם נוטלו כדרך גדילתו, ולא מצינו כן במצות אחרות דצריך ליטלו כדרך גדילתו, ולכן אם חל פסול בלולב בזמן גדילתו, כבר נדחה ואינו כשר עוד.

וז”ל האבני נזר (יו”ד שם): וכן בלולב [שייך גדרו של ’דחוי’], שמצותו מחמת גדילתו, שהרי אינו יוצא בו אלא כדרך גדילתו, א”כ מצותו מחמת גדילתו, עכ”ל.

וכ”כ האבני נזר באו”ח (סימן י’ אות כ”ה), וז”ל: בלולב שמצוותם מחמת גדילתם, ובריש מס’ תענית אמרו שמינים אלו אי אפשר להם בלא מים, ועל כן באים לרצות על המים, והוא שעת גדילתו, ואינו יוצא בהם אלא דרך גדילתו, וכשנדחה לאחר שגדל, שוב אין גדילתו מכשירתו למצוה, עכ”ל.

ולאור הקדמות אלו מיישב האבני נזר (או”ח סי’ תפ”ו אות ט”ז) קושיתו מדוע פסול אתרוג החסר משום ’לקיחה תמה’, דאם הכשרו של לולב לא היה תלוי בזמן גדילתו, אז הוי אמרין ד’לקיחה תמה’ תלוי בשעת קיום המצוה, ולכן ליכא פסול בחסר, כיון דמה שנוטל בשעת קיום המצוה לא נשתנה. אבל כיון דהכשרו של לולב תלוי בזמן גדילתו, לכן בעינן ’לקיחה תמה’ כמו בעת ’גדילתו’, ולכן פסול חסר משום דאינו כדרך גדילתו.

וז”ל: אולם בירורו של דברים הוא, ע”פ מה שכתבו התוס’ בהירדוף דפסול משום שעוקץ את הידים. וכתבו התוס’, דאי אפשר להסיר עוקצו וליטלו, דכל המינים אינו יוצא בהם אלא ’דרך גדילתו’, ע”ש. ומבואר דכ”ד דרך גדילתו אינו רק שיטלנו עיקרו למטה וראשו למעלה, אלא

ב ולכן כתב האבני נזר (או”ח סימן תפ”ב אות ח’) גבי אתרוג שנצטמק, דפסול משום שאין זה דרך גדילתו. וז”ל: יש לומר טעם אחר לפסול, כיון דלעולם בתחילת גידולו הוא כביצה. דפחות מכן לאו פרי, כשמצטמק אחר כך ולית ביה כביצה לא חשיב דרך גדילתו. ועי’ בתוס’ (דף לב:) בד”ה האמת והשלום.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' ז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחיד סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקדן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לחנת דקדושה מכל יר"ח

מליץ יושר מול מגיד פשע

אם לא עכשיו אימתי?
עכשיו הזמן לגמור המקח עם
צדיקים מליצי יושר
'מקח בלייבט מקח'

ישראל ממש, אע"ג שלא עלה לארץ ישראל בגשמיית. ועל דרך זה זכו קצת כמה צדיקים שהיה שוכן אתם אוריא דארץ ישראל קודם הסתלקותם, וזה 'מגיד תראה את הארץ', אע"ג 'ושמה לא תבא' בגשמיית.

ושמה לא תבא. בספרי: 'ושמה לא תבא' ושמא לא תעבור', לא מלך ולא הדיוט לא חי ולא מת. אמנם מובא בילקוט ראובני (פ' ברכה) שמשא רבינו נקבר במערת המכפלה, וצ"ל דמה דכתיב 'ושמה לא תעבור' היינו דוקא שלא על פי בני

ישראל, כמו שהעלו עצמות יוסף ושבטים, אמנם כביכול העלוהו [למערת המכפלה], ולא ידע איש את קבורתו, 'איש' דייק.



לע"נ אדמו"ר מזעוהר' יעקב ישראל ב"ר מרדכי בן ציון קארץ זצ"ל יא"צ ט' תשרי

גזול בסוכה. הקשו התוס' (סוכה ט. ד"ה הווא) מדוע בעינן קרא 'לך' לפסול גזול בסוכה, תיפוק ליה משום מצוה הבאה בעבירה. ותיירץ הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל י"ב אות ו'), ע"פ דברי המנחת חינוך (מצוה שכ"ה אות ט') שפסול "מצוה הבאה בעבירה" אינו פסול בחפצא אלא דהוא הפקעה בקיום המצוה, וע"פ מה שכתב בשיטת רש"י (סוכה כא: ד"ה שמעמידה) שפסול "מעמיד" את הסכך בדבר פסול, הוא פסול דאורייתא, ולפ"ז אם לא היתה סוכה גזולה פסולה אלא משום "מצוה הבאה בעבירה", הרי שהמעמיד סכך סוכתו בדפנות גזולות היתה סוכתו כשרה, שהוא מעמיד בדבר הראוי לסכך (שהרי משום "מצוה הבאה בעבירה" לא נפסל עצם החפצא), אבל עתה שלמדנו מן הכתוב שהגזול פסול, הרי זה פסול הגוף, והוא כמעמיד על שפודים של מתכת שפסול.



לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

ויבא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם הוא והושע בן נון. המפרשים תמחו למה נקרא כאן 'הושע', ורש"י כתב מלמד שלא זחה דעתו עליו, וכן הוא בילקוט. אבל לחשש זה הוצרך ג"כ לכתוב לקמן 'ויהושע בן נון מלא רוח חכמה', לאשמועינן דאעפ"כ לא זחה דעתו עליו. עוד קשה לי דהיה לו לומר 'ויבאו משה והושע בן נון וידברו', ולא היה צריך לכפול עוד הפעם 'הוא והושע בן נון'. גם להבין דברי תרגום יונתן בן עוזיאל 'ואתא משה מן משכן בית אולפנא', מה מובנת בהוספה זו.

על כן נראה לי על פי מה שכתבתי (בפרשת שלח) דיהושע היו לו ב' נשמות, הגדולה 'הושע', והקטנה 'הושע', והגדולה בהרגישה שום פגם כל דהוא, תיכף פרח לה ולא נשארה רק הקטנה 'הושע', ע"ש. והנה אמרו (תמורה טז:). אמר רב יהודה אמר רב בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע שאל ממני כל הספיקות שיש לך, אמר לו רבי כלום הנחתך שעה אחת וכו' לא ימיש מתוך האהל, מיד תשש כחו של יהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות, ונולדו לו שבע מאות ספיקות, עמדו כל ישראל עליו להרגו, ע"כ.

כי ישחיתו דרכם, אם לא היה כן היה כמעט חילול שם שמים, שנכתב בתורה דבר שאינו אמת ח"ו. ואף שאין זה תירוץ על פרטי הנפשות מישראל, על הכלל כולו יצא ללמד זכות.

וזה 'אם יהיו חטאיכם כשנים', ודרשו (שבת פט:). כשנים הללו ססודות מששת ימי בראשית, 'כשגל ילבינו', ומאחר שכן היה הסדר שישחיתו דרכם וישבו אחר כך ויגאלו, וכמו שבחר השי"ת לכתוב חטא בת שבע על דוד המלך, ושיתקן ע"י תשובה, אף שלא היה ראוי לאותו מעשה (ע"ז ד:). כן היה הרצון על כלל האומה

שיהיה כן הסדר עד שיתקנו ע"י תשובה, כדכתיב (דברים לב: ח) 'ושבת', ואתה תשוב ושמעת', ולכן קורין פרשה זו או קודם יוה"כ, או אחר יוה"כ ששולחין השעיר 'ונשא את כל עוונותם' עוונות תם. וזהו שאמר דוד המלך 'גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי'.



לע"נ הג"ר שמעון ב"ר אליעזר זוסמאן סופר זצ"ל יא"צ ח' תשרי

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. איתא במדרש: למה לשמים

ולארץ, שהמשיל הקב"ה את ישראל ככוכבי השמים ועפר הארץ, ככוכבי השמים דכתיב 'הבט נא השמימה וספור הכוכבים', וכעפר הארץ דכתיב 'והיה זרעך כעפר הארץ'. הכוונה דאמרו אין מזל לישראל, ואין להם קיום לפי מערכת השמים, ורק ע"י תורה שמגיין עליהם 'עץ חיים היא למחזיקים', וזה הכוונה מה שאמר הקב"ה 'אם תקבלו התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם', דאם אין להם תורה, ממילא ימצאו קברם, כי המזל לרוע נגדם. והיערות דבש פירש שעל כן אנו אומרים 'אשר בחר בנו', דלכאורה קשה הלא חזר השי"ת על כל עם ועם, וא"כ מה כוונת הברכה 'אשר בחר בנו', רק הם על כן מאנו לקבל התורה, כי הם תחת המזל, והמזל גורם להרע ולהטיב, על כן לא יועיל להם קבלת התורה. אמנם אנחנו עם ה' ע"י התורה אין המזל שולט בנו, וא"כ בזה בחר בנו מכל עם, עכ"ד. ובזה מובן מה שלא מצינו בישראל שהם יעמדו בדרך הממוצע, שלא ימשלו באחרים, רק או שהם עליון על כל גויי הארץ, או שהם משועבדים תחת מלכות אחרת. והטעם דהם למעלה מן המזל, ותלוי עלייתם וירידתם בשמירת התורה, דאם הם עושים רצונו של מקום, הם סגולה מכל העמים, ואם לאו אז הטבע ומזלם מחייב אותם להיות מושפלים עד הדייטא התחתונה, וזה הכונה מה שהזהיר משה רבינו שהם או ככוכבי השמים, או כעפר הארץ.



לזכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

כי מגיד תראה את הארץ ושמא לא תבא. הנה ענין ביאת וראיית ארץ ישראל הם ב' דברים, דיש כמה וכמה אשר באים לארץ ישראל, ולא ראו ארץ ישראל מעולם, כי אם ישבו בכנען כנענים הללו ע"פ מדותם. לא כן ביקש משה רבנו ע"ה 'כי אם אעברה נא ואראה', ואחרי כי עיקר תכלית הוא ראית ארץ ישראל היינו השגת ארץ ישראל, על כן אמר לו ה', מאחר כי בביאת גשמיית אין נפ"מ לך, א"כ 'עלה וגו' ושמ תראה', וקודם פטירתו זכה לבחינת ארץ

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספד"ק

מנחת חדשה

המחבר הר"ק מופת הדור
מור רבי ברוך פינחס מסקאלע ז"ע,

כתב בהקדמתו

'אקוה לה' מי שיחזיק ספר זה בביתו, ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של חיבת בראשית ברא יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו'

יצא לאור ע"י מכון סל אורות, מוקדמות כ"ס נורה במיוחד אפשר להשיג הספר בחנויות וספרים ליתר פרטים אפשר לתקשר ל minchachadusha@gmail.com

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות**

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com



לזכות ולרפואה ש.י.ע.ב.י.

חילוק בין מחיצה בשבת ובין מחיצה בסוכה. איתא במסכת סוכה (דף ד:): סוכה שאינה גבוהה עשרה וחלק אחד, אם יש משפת חלק לעשרה, שלשה טפחים פסולה. והקשו התוס' (שם ד"ה פחות) דמדוע גבי מחיצות רשות היחיד אין חילוק אם המחיצות רחוקות מן החלק, או מקורבות, דבכל אופן חשיב מחיצה. וז"ל: וא"ת בפ"ק דשבת (דף ז:): גבי בית שאין תוכו עשרה וחלק אחד, בו להשלימו לעשרה, אמאי לא מחלק כי האי גוונא אם יש משפת חלק ולכותל שלשה טפחים. ויש לומר דלא דמי רשות שבת שהוא למנוע רגל רבים, לסוכה דבעינן מחיצות סמוכות לסכך, עכ"ל.

וכ"כ הרשב"א (שבת שם) ביתר ביאור, וז"ל: בסוכה בעינן מחיצות ממש, דהכשר סוכה במחיצות היא ושיהו סמוכות לסכך וכו', אבל לענין שבת אין ההקפדה במחיצות ממש שיהו מכשירות את החלק, אלא שיהא החלק נשמר על ידיהן שלא יהו הרבים בוקעים בו, וכיון שיש בחלק רוחב ארבעה על ארבעה ויש בגובהו כשיעור רשות היחיד עם גובה המחיצות, והמחיצות שומרות אותו מבחוץ, לא חיישינן בין שיהו על שפת החלק, בין שיהו מרוחקות ממנו כמה, עכ"ל.

והנה התוס' בסוכה שם כתבו וז"ל: דיומד סוכה טפח, והא דבעינן גבי שבת אמה גבי פסי ביראות, היינו משום דגבי מחיצות שבת החמירו, עכ"ל. וכתב החזון יחזקאל (שבת ז:), וז"ל: ובהנחה זו דחלוק מחיצה גבי שבת ממחיצה גבי סוכה, יש להסביר דברי התוס' דגבי סוכה דיומד סוכה טפח, ואילו גבי מחיצות שבת החמירו, משום דשאני דין רשות היחיד מדין סוכה, שדיני רשות היחיד לא נאמרו במחיצה, אלא ברשות, שהרשות עצמה תהא מוקפת במחיצות כאלה שהן שומרות על הרשות שלא יבקעו בה רבים, ובדיומדי טפח אין הרשות נחשבת מוקפת במחיצות שמונעות את הרבים מלבקוע אל תוכה, משא"כ

בסוכה שכל דינה שבעינן בה מחיצות נאמרו במחיצות עצמן, ודיומדי טפח נמי מחיצות נינהו, עכ"ל. ויסוד זה מובא גם משם הגר"ח, דהנה הרמב"ם (פ"ז שבת ה"ב) פסק גבי שבת, דלחי של אשרה כשר, אבל קורה של אשרה פסולה דכתותי מיכתת שעורה. והראב"ד משיג עליו דהרי גם בלחי יש שעור עשרה ומדוע אין בו דין כתותי מיכתת

תולדות בעל החזון יחזקאל ז"ע

בשיעור מרן הגר"י אברמסקי, עם כל גדלותו הנוראה בתורה ויראה, היה מוסר שיעור קבוע לבעלי בתים בבית וגן בירושלים, אחד הלומדים בא ואמר לו: 'אני מאד אוהב לבוא לשיעורים, ואני נהנה, אבל דבריו של מרן הגר"י כל כך ערבים, עד שאחרי כמה דקות מתחילת השיעור אני נרדם מרוב מתקיות, האם במצב כזה כדאי להמשיך לבוא לשיעור'. מרן הגר"י הבריק לו תשובה ששכנעה אותו להישאר בבית המדרש, הגמרא בזבחים אומרת שצריך לקדש ידיים ורגלים בכניסה לעזרה, והרמב"ם פוסק שגם אדם ישן צריך לקדש ידיו ורגליו. והסיבה אומר השפת אמת, כי נשמתו של אדם ישן יוצאת ממנו בעת השינה, ולכן דינו שיהיה מחוץ לעזרה שצריך קידוש ידיים ורגלים.

תראה מה אתה יכול לעשות בשעת השינה שלך, בשיעור אתה נרדם, והנשמה שלך עולה לשמים, ואם כך אתה יכול לעמוד לפני ב"ד של מעלה ולהמליץ טוב בעדנו ובעד כל לומדי השיעור, ולהראות למלאכי מרום שיש עדיין אוהבי תורה בעם ישראל. הדברים השפיעו על היהודי שהמשיך לבוא ולהשתתף בשיעור והתגבר על התרדמה שאחזה בו, והפך בסוף לאחד הלומדים הפעילים.

פעם נשאל החזון יחזקאל בלונדון, למה הוא מנהיג רבנותו בתקופות ובעוז. השיב שבשעה שבא ממסאמאלעוויטש לכהן כרב בעיר סלוצק, זה היה בפרוס הפסח, ועבר על או"ח הלכות פסח מאד ואחד פעמים, אולם כשבא לסלוצק, מצא שם כמה ב"ב שידעו הלכות פסח לא פחות טוב ממנו, בעלי בתים כאלו יצייתו לרב אפילו הוא עניי, ואילו בלונדון הוא מוכרח להתנהג בעוז ובתקיפות כדי שישמעו בקולו.

בתפלת 'רבון כל העולמים' שאומרים בליל ש"ק לאחר 'שלום עליכם', היה מתפלל ומוסיף כך 'אחלה פניך וגו' ובעיני כל רואינו לעבודתך כדי שיהיו דברי נשמעים לעבודתך'.

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו ז"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבותא ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה".

הצור תמים פעלו וגו' שיחת לו לא בניו מומם וגו' הלה' תגמלו זאת. נראה לי, דהנה המלך החכם אמר (קהלת ז:כט): 'לבד ראה זה מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים', ודרשו רז"ל במדרש ומובא בפרש"י שם, וז"ל: אשר עשה הקב"ה את האדם הראשון ישר, והמה משנזדווגה לו חוה אשתו ונעשו שנים, ונקראים 'המה', ו'בקשו חשבונות רבים', מזימות ומחשבות של חטא, עכ"ל.

ואני להוסיף באתי ע"פ מה שפירשתי באריכות בהפטורה דרשו את ה' בהמצאו, וכאן אכתוב פסוק א' הצריך לעניינו, דאמר 'כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי', דהנה הפוקרים כופרים ואומרים ידיעת הבורא מכרחת את האדם ומבטלת הבחירה כנודע, אבל האמת כי ידיעתו היא באופן שאינו מכרחת את הבחירה, אלא שאין אנו יודעים את ידיעתו.

והנה יש לנו להביא ראיה לזה שאין ידיעתו מכרחת הבחירה, כי בלי ספק שרצונו יתב"ש שכולנו נלך בדרך הישר, וכדרך כל הפועל שרוצה שתהא פעולתו בשלימות ובתמימות, ומה גם הבורא יתב"ש כי הוא צדיק וישר, ובלי ספק שרוצה שיהיה עמו כולם צדיקים, וא"כ יהיו כל העם צדיקים, וכשאנו רואים שנמצאו גם רשעים בעולם, בעל כרחך כי בבחירתם הרעה בחרו להם הדרך הרע.

וגם את האדם הראשון ברא הקב"ה ישר, כי קודם שאכל מעץ הדעת לא ידע עשות רע, וכמו שכתוב 'אני אמרתי אלהים אתם', הרי דהיה ברצונו שלא ילך האדם כלל אחרי הרע. וזה שאמר 'כי לא מחשבותי מחשבותיכם', כלומר שמחשבותי אינם כמו שאתם חשבתם במחשבותיכם, כי אתם חשבתם שידעיה שלי מכרחת את הבחירה, ובאמת אינו מכרחת. וראיה לזה 'ולא דרכיכם דרכי', כי אלו היתה הידיעה שלי מכרחת את הבחירה, היה ראוי שתלכו כולכם בדרך הישר.

וזה שאמר 'הצור תמים פעלו', ר"ל שהשי"ת ברא את האדם ישר, וביאר את הדברים ואמר 'כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול', ואילו היתה ידיעתו מכרחת את הבחירה, א"כ העול שאדם עושה ה' כאילו ח"ו השי"ת הגורם בדבר, והוא באמת 'אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא', ובדאי בורא את האדם באופן שילך בדרך הישר. ולכן כאשר 'שיחת', כלומר כשאדם שיחת דרכו, 'לו לא', כלומר אין לתלות זה בו ית"ש, כי הוא אינו ח"ו כגורם בדבר, רק 'בניו מומם', ר"ל המום של בניו הוא שהם מעצמם שחתו את דרכם. ואמר עוד 'הלה' תגמלו זאת', כלומר איך תעלה על דעתכם לומר שהשי"ת גמל עליכם שתעשו הרע וכלומר שח"ו ידיעתו גורמת, א"כ אתם 'עם נבל ולא חכם', כי 'הלא הוא אביך', ומסתמא רצון האב שבנו ילך בדרך הישר.

ונראה לענ"ד דלזה כיוון התרגום יונתן בן עוזיאל בתוספתו שבא משה ממשכן בית אולפנא, היינו שרצה משה ללמד את יהושע מה שמסופק לו, ויהושע ענהו שאינו צריך כי להיותו לא מש מהאהל, יודע הכל כמשה עצמו, וזה שרמזה תורתנו הק' בהכפיל תיבת 'הוא והושע בן נון', כלומר שיהושע השיב למשה שאינו צריך ללמוד עכשיו כי הוא הוא למשה ויודע הכל כמותו, והרגישה נשמה הקדושה ששמה 'הושע' כעין גבוהות ופריחה ממנו, הגם שבאמת לא זחה דעתו כעדות רז"ל, אבל נשמה הגדולה במדרגה זו, לגבה כבר נחשב זה כגבוהות, כמו שכתבו בספה"ק, דבכל יום הפטירה מעלים הנשמה לעולם גבוה יותר, ואז מעיינים עוד הפעם בפנקסה, שיוכל להיות מה שלא היה נחשב לחטא בעולם שהיתה קודם לזה, לדקותי יחשב בעולם שעולה עכשיו לחטא, ולכן צריכין לומר קדיש ולתת תיקון לזכות נשמת הוריו בכל שנה, ושפיר נשאר עכשיו שמו 'הושע'. והנה תיכף כשהרגיש יהושע בפריחת הנשמה שנשתכח ממנו מלימודו, ביקש ממשה רבו והזכירו, אבל כבר היה רגע שמשה רבינו ע"ה כבר הסכים ליפטר, ועל כן היו דבריו בכלל 'לא בשמים היא', שאינם הלכה ללמד לצבור.

כמו שכתב הגה"ק המגיד מקוזניץ במחלוקת ספק אם בהרת קדמה (ב"מ פו.) דאמר הקב"ה נשאל לרבה בר נחמני, ואמר רבה בר נחמני טהור, והרמב"ם פוסק (טומאת צרעת פ"ב ה"ו) טמא, דלא כרבה, לפי שהיה אז מסכים ליפטר ולא ליפול בידי מלכותא חייבתא, לכן הוה ליה בכלל 'לא בשמים הוא', וכמו כן כאן.

ובזה מובן הדבר שבקשו כל ישראל להורגו, שלכאורה מה חטא, הלא נשכח באונס ומה יעשה.

אבל לפי הנ"ל יש לומר שישאל הרגישו שיהושע יודע כדכתיב שמלא רוח חכמה, וחשבו שאינו רוצה ללמד, והעידו רז"ל (פסחים ק"ב) על רשב"י שאמר לר' עקיבא אם אינך מלמדני

תורה אומר ליחוי אבא למוסרך למלכות, שסתם מיתתם הרג, שמי שאינו רוצה ללמד מותר להרגו.

ומה שלא בקשו ממשה רבינו ע"ה, משום שידעו שכבר ניטלה הרשות ממנו וניתנה ליהושע, והבן.

תולדות הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

הרבה ספורים מתהלכים בין החסידים על חריפותו והרושם העז שעשה על גדולי הדור שאותם ביקר לרגל בקשת ההיתר מאה רבנים. כשבא אל הגאון הבעל ישועות יעקב, נדחק ישר לחדרו מבלי לחכות לתורו, והיה אז בחדרו של הגאון בנו הגאון ר' מרדכי זאב, כשראה את האברך הנדחק בלי נטילת רשות, אמר לאביו 'האברך הזה הולך בעזות רבה'. קראו הבעל ישועות יעקב לשלחנו, ושאלו 'אברך! היודע אתה כל הש"ס בעל פה שאתה מתנהג כל כך בעזות? ענהו רבי צדוק: 'ומה בכך אם יודע אני רק חצי הש"ס בעל פה'. שאלו 'איזה חצי? ענה: 'את שתחפצו'. הבעל ישועות יעקב התפלפל עמו בהלכה ונוכח לדעת שלפניו עומד גאון אמיתי ויכבדו ויתן לו את מבוקשו.

גם עם הגאון ר' שלמה קלוגר התפלפל ועשה עליו רושם כביר, וגם נתרשם מאד מהגאון שמצאו יושב ומכתוב תשובות לארבעה סופרים בבת אחת, ולכל אחד תשובה אחרת. בסוף ימיו אמר רבי צדוק על רבי שלמה קלוגר: 'אין עדיין העולם מכירו כל כך, כי הוא איש בעל מוחות רבים, וזכה מן השמים ללמוד על פי האמת ולכוין את ההלכה לאמיתה'.

שעורה. ותיירץ הגר"ח (על הרמב"ם שם), דלפי הרמב"ם השיעור בשבת של גובה י' בלחי איננו שיעור בגוף הלחי, אלא בהיקף מקום רה"י, משום כך אע"פ שמחיצת הלחי נעשתה מעצי אשרה הוכשרה, שאין בגוף הלחי עצמו איזה שהוא שיעור, כי השיעור הוא במקום רה"י.

והוסיף הגר"ח (מובא ברשימות שיעורים סוכה ב.), דכל זה הוא בנוגע מחיצות שבת בלבד, דברשות היחיד אין צורך לחפצא של מחיצה אחת, אלא למקום מוקף בגובה י'. לפיכך במחיצות השבת אין חלות דין כתותי מיכת לבטל השיעור של עשרה, דאינו שיעור בגוף המחיצה. לעומת זאת במחיצות הסוכה שיעור עשרה הוא בגוף המחיצות, דהסוכה כשרה רק כשקיים חפצא של מחיצה אחת להכשיר את הסכך, כי אין המחיצות משמש רק להקיף מקום הסוכה, אלא להכשיר את הסכך. דשיעור גובה עשרה במחיצות הסוכה נאמר בעצם החפצא של מחיצות, לפיכך מחיצות הסוכה העשויות מעצי אשרה פסולות, כי דין כתותי מיכת שיעורה מפקיע שיעור הגובה מעצם החפצא של המחיצה.



לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידי, ושמידה עליונה

זקני ת"ח. אמרו בשבת (דף קנ"ד) 'זקני תלמידי חכמים כל זמן שהם מזקינים חכמתם נתוספת עליהן'. אבל במשנה קנים (פ"ג) תנן 'זקני תורה דעתם מתישבת'. ויש לדייק למה תנן במשנה 'זקני תורה', ולא 'זקני תלמידי חכמים'. ואמרת דבר נפלא, דאמרו בב"ב דף ח. רבי פתח אוצרות בשני בצורת, אמר יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה, אבל עמי הארץ אל יכנסו. ויש לעיין בלשון רבינו הקדוש שאמר 'יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה וכו' אבל עמי הארץ אל יכנסו', רואים שרבי מחלק בין בעלי מקרא לבין עם הארץ, וא"כ כיון שרואים שבעלי מקרא יכולים ליכנס, אבל עם הארץ אין לו רשות ליכנס, הרי שאפילו שהוא בעל מקרא לבד, הוא כבר לא נקרא 'עם הארץ', ואלא רק מי שהוא בכלל לא יודע כלום אפילו מקרא, אז הוא בגדר 'עם הארץ'. ולפי"ז מיושב מה שתנן במשנה בקנים 'זקני תורה', ולא אמרו 'זקני תלמידי חכמים'. אמנם לכאורה יש סתירה מפורשת

מהגמ' בשבת שאמר ר' ישמעאל ב"ר יוסי 'תלמידי חכמים כל זמן שמזקינים חכמתם נתוספת עליהם', ולא אמר 'זקני תורה'.

אבל לענ"ד לומר שאין כאן שום סתירה, ואלא שיש כאן ב' מאמרים משני תנאים, וכל תנא אומר מאמר אחר, דהמשנה בקנים הוא מר' שמעון בן עקשיא, והגמ' בשבת הוא מר' ישמעאל ב"ר יוסי. דהנה בקנים תנן 'זקני תורה כל זמן שמזקינים דעתם מתישבת עליהן', 'ומתישבת' זהו מענין ישוב הדעת. ואילו הגמ' בשבת אמרה 'חכמה נתוספת עליהם', והיינו תוספת חכמה. והחילוק ביניהן כך, כשמדובר לגבי תלמידי חכמים שהם גדולי תורה, אז החכמה נתוספת בהם, שהוא עוד מחדש ומתעלה בתורה, וזהו 'נתוספת'. ואילו במס' קנים דתנן 'זקני תורה' שזהו בבעלי מקרא, העיקר אצלם הישוב הדעת, אבל לא בתוספת חכמה, וא"כ אין שום סתירה.

הופיע ויצא לאור

ערוך לנר - ברכת הבית
על מסכת כריתות

מהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי
עם הגהות והערות ואילפי תיקונים



אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המוכרות
ליתר פרטים: 718.854.9897

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני

פי צדיק ינוב חכמה, ולשון תהפוכות תכרת. שלמה המלך הודיענו בכתוב הזה כי הצדיק והרשע שני הפכים, ודיבורו של צדיק הוא פרי חכמה, ודיבורו של רשע בהיפך ממנו. הצדיק נמשל לעץ, הוא שכתוב: "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלה לא יבול", והעץ מוציא עלה ופרי, והענין הזה בו טבעי שהוטבע בו כן ביום שלישי במאמר: "תדשא הארץ", העלה יש בו תועלת כי הוא מגין על הפרי בצלו מפני חום השמש, והפרי הוא העיקר.

כן הצדיק יש בו עלה ופרי, העלה שלו הוא דיבורו בדברי חול בעסקי העוה"ז במוסריו וסיפור דבריו, ויש בהם תועלת גדול כשם שיש תועלת בעלה המגין בצלו, וזהו שדרשו (ע"ז יט): ועלה לא יבול, אפילו שיחת ת"ח צריכה תלמוד, הפרי שלו הוא דיבורו בתורה ובחכמה שהיא העיקר, כשם שהפרי עיקר באליל, ומפני זה הזכיר שלמה: 'פי צדיק ינוב חכמה', ביאורו: כי דבורו של צדיק פרי חכמה, וזהו שאמרו: "ינוב" מלשון: "מלאו פני תבל תנובה", "מתנובות שדי", ומזה הענין: "בורא נים שפתים", כי הדיבור פרי השפתים, ובא לומר כי הצדיק כל כך הוא מרגיל עצמו לדבר חכמה, עד שתחזור בו החכמה טבעית כפרי הזה שהוא עיקר האילן.

ולשון 'תהפוכות תכרת', קרא את הרשע 'לשון תהפוכות' כי הוא בהיפך מן הצדיק, כי מדתו בכל דברי פיו בהיפך ממדת הצדיק אשר פיו ינוב חכמה, ומרוב גנות המדה הזאת אשר לרשע הזכיר בו קללה, ואמר "תכרת", כי כן דרך התורה להדיק ברכה בזכרון הצדיקים, וקללה בזכרון הרשעים, הוא שאמר: "זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב". וידוע כי מדת השפלות היא בגדר החכמה, והרשע שקראו "לשון תהפוכות", יש בו מדת הגאווה, כי היא הפכו בכל דבר. וכשם שהחכמה פרוי של צדיק, כן הגאווה פרוי של רשע, והוא שאמר שלמה (משל יד:ג): "בפי אויל חטר גאווה ושפתי חכמים תשמורם", שרש הגאווה בלבו של כסיל, והענין הוא בפיו וכו', ולא יתכן לענף מבלי שישא פרי, והפרי הוא דברי הגאווה והבוז, כענין: "הלעג השאננים הבוז לגאונים". ובא לומר כי כל כך הכסיל מרגיל עצמו במדת הגאווה בפיו ובלבבו, עד שתחזור בו הגאווה טבעית, כי כיון שענף הגאווה בפיו, דבר ברור הוא שיעשה פרי, כי לא יוכל הכסיל להשמר מזה, אבל החכמים שפתיים תשמורם מזה.

ולמדנו מכל זה כי מדתו של רשע לגמרי בהיפך ממדתו של צדיק בכל פרטי עניניו, והסברא בכל זה, כי הצדיק הוא נמשך אחר עסקי הנפש שהיא נצחית, והרשע נמשך אחר עסקי הגוף שהוא כלה, ודבר ידוע כי הגוף מן הארץ, והנפש מן השמים, והנה בעוד שהאדם בעוה"ז בחיים יש לו קורבה בשמים ובארץ, בשמים מצד הנפש, ובארץ מצד הגוף, ולכן כשהזהיר משה לישראל בקיום התורה והמצות יעיד עליהם עדים השמים והארץ שהם קרובי האדם, כאדם שמתרה לחברו ומעיד עליו עדים בפני קרוביו, וזה 'האינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי'.

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספר

מנחת חדשה

שהמחבר הרה"ק מופת ודוד

מחן רבי ברוך פינחס מסקאליע זי"ע,

כתב בהקדמתו

'אקוה לה' מי שיחזיק ספר זה בביתו, ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת בראשית ברא יין עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו'

יצא לאור ע"י מכון סל אורות,
מהדורת כ"ס נוחה במיוחד
אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים
ליתר פרטים אפשר להתקשר ל:
minchachadush@gmail.com

